

Medyamızın Saygıdeğer Mensupları;

Bugün burada, İstanbul Sanayi Odası tarafından, yaklaşık bir yıldır hazırlıkları süren ve kısa bir süre önce tamamlanan, “İstanbul Sanayi Strateji Belgesi” çalışmasının sonuçlarını açıklamak için toplanmış bulunuyoruz.

Öncelikle siz değerli medya mensubu arkadaşlarıma, sanayiciler için, İstanbul için ve daha da önemlisi Türkiye için çok değerli olan bu belgeyi açıklayacağımız toplantımıza hoş geldiniz diyor, hepimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Bu Strateji Belgesini hazırlayan, İstanbul Şehir Üniversitesi öğretim üyesi Doçent Doktor Sayın Melih Bulu’ya; katkılarından dolayı İstanbul Kalkınma Ajansı’na ve Yönetim Kurulu üyemiz Sayın Nahit Kemalbay ile OSB Geliştirme İhtisas Kurulumuza teşekkür etmek istiyorum.

Türkiye’de şehir sanayi stratejisi bağlamında bir ilk olan bu belgenin özet ve tam metni, sizlere dağıtılmış bulunuyor. Bu belge ayrıca, Hükümetin “Ekonomide Öncelikli Dönüşüm Programları”nı açıklamasında sonra, Sayın Başbakanımızın da çok arzu ettiği, iş dünyasından bu programlara yönelik ilk geri dönüş özelliğine de sahip.

Dikkatinizi çekmek istediğimiz önemli ayrıntıların özetine geçmeden önce, böyle bir belgeyi hazırlamaya neden ihtiyaç duyduğumuza ve belgenin hangi yöntemle hazırlandığına kısaca değinmek istiyorum.

Medyamızın Değerli Mensupları;

SANAYİNİN YERLEŞİMİ VE OSB'LER

Son dönemlerde, İstanbul'un yerleşimiyle ilgili tasarlanan gelecek vizyonuna ilişkin söylemlerde; ne yazık ki sanayinin dışlanmakta olduğunu görüyoruz. Bu vizyonda, İstanbul için finans, lojistik ve moda merkezi olmak öne çıkarılıyor.

Oysa biz sanayinin şehre ait ve şehirle bütünleşmiş bir faaliyet olduğunu düşünüyoruz. Az sonra dünyadaki örneklerine de değineceğimiz gibi sanayi ile şehirler arasında adeta karşılıklı bağımlılık üzerine kurulu bir ilişki bulunmaktadır. Hele İstanbul gibi derinliği olan ve Türkiye ekonomisinin kalbi sayılabilecek bir kent için bu gerçek çok daha anlamlı ve vazgeçilemezdir.

Sanayi üretiminin merkezini oluşturan İstanbul, ülke ekonomisinin adeta şahdamarı durumundadır. Öyle ki, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın yüzde 24'ünü sağlamaktadır. İhracatın yüzde 52'si, ithalatın yüzde 56'sı İstanbul'dan yapılmaktadır. İstanbul; Avrupa, Rusya, Türkî Cumhuriyetler, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'yı içine alan bir daire içerisinde üretim ve ticaret bağlamında, ülkemizin en temel giriş ve çıkış kapısına da sahip. Türkiye'nin dünyaya en entegre şehri olan İstanbul, 4 saatlik bir uçuşla 1,5 milyar kişilik pazarlara ulaşma imkanını sağlamaktadır.

Bunun tersi yaklaşımlar, milli gelir içindeki payı yüzde 15'lere düşmüş sanayimizin payını daha aşağılara çekecektir.

Bu nedenle İstanbul'un sanayi şehri olarak kalması mutlak suretle sağlanmalı ve sanayi sektörünün yerleşik bir yapıya kavuşturulması için gerekli önlemler alınmalıdır. Çünkü dünden bugüne İstanbul sanayisine bakıldığında yerleşik olmayan, tabiri caizse farklı dönemlerde göçebe olmak zorunda bırakılan bir sanayinin var olduğunu görmekteyiz. Oysa sanayinin yerleşik bir

düzende olması, geleceğini daha iyi planlaması açısından önemlidir. Sanayiye yerleşiklik kazandırmanın yolunun öncelikli olarak OSB'lerden geçtiğini düşünmekteyiz.

Hal böyleyken, bugün İstanbul sanayicisinin en önemli sorunlarından biri, üretim tesislerinin İstanbul yerleşimindeki belirsizliğidir. Şehrin hızlı gelişmesi ve planların yapılıp uygulanmasındaki sorunlar sebebiyle İstanbul sanayicisi yerleşimle ilgili ciddi sorunlar yaşamaktadır.

Bu konuda en çok kullanılan argümanlarından biri “sanayinin şehirde olmayacağına” ilişkin görüşlerdir. Oysa, tabloda da görüldüğü gibi dünyanın bir çok önde gelen metropol kentindeki uygulamalar bu yaklaşımları doğrulamamaktadır.

Saygıdeğer Medya Mensupları,

İstanbul Sanayi Strateji Belgesi kapsamında İstanbul Sanayi Stratejilerinin oluşturulmasında girdi sağlayacak veriler mümkün olan en geniş perspektifte toplanmıştır.

Bu amaçla birincil ve ikincil veri toplama yöntemleri kullanılmıştır. Birincil veri yöntemleri olarak yüz yüze mülakatlar ve odak grup toplantıları yapılmış, ayrıca İSO üyelerinin daha geniş katılımını sağlamak için anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Anket, İstanbul Sanayi Odası'nın 46 meslek komitesini temsil eden firmalar dikkate alınarak yapılmıştır.

Ayrıca, İstanbul'un sanayi stratejisine etki edeceği düşünülen, rapor, makale, kitap ve benzeri dokümanlar da ikincil veri toplama yaklaşımı ile analiz edilerek belgede yerini almıştır.

Araştırma sonucunda, İstanbul'u ülkemizin 2023 sanayi hedeflerine ulaştırmak için ortaya 18 başlık ve 46 strateji

ıkarılmıştır. Bu stratejilerin hayata geçirilebilmesi için de 85 eylem planı hazırlanmıştır. Eylemlerin yapılma zamanı ve sorumluları da bu çalışma kapsamında tanımlanmıştır. Stratejilerin hazırlanmasında katılımcı ve şeffaf bir yaklaşım izlenmiştir. Bu sayede ortaya çıkan stratejiler, ana uygulayıcı olacak sanayiciler tarafından daha kolay benimsenecektir.

Bu strateji belgesi ile uygulayıcılar için İstanbul Sanayi'nin 2023 yılına kadar bir yol haritası da oluşturulmuştur. İstanbul Sanayisinin lider sivil toplum kuruluşu olan İstanbul Sanayi Odası tarafından hazırlanan bu belge İstanbul Sanayi'nin geleceğine ilişkin yapılacak planlara girdi olmanın yanı sıra İstanbul'a yatırım yapacak sanayi girişimcileri için de önemli bir çalışma olarak değerlendirilmelidir.

İstanbul'un güçlü bir sanayi vizyonu ile ve el birliğiyle geleceğe hazırlanması konusu, İstanbul Sanayi Odası olarak önceliklerimizden birisidir. Bilimsel ve sonuçları itibarı ile de son derece değerli bulduğumuz bu araştırmayı da zaten tüm paydaşlarımız ile birlikte istifade etmek için hazırladık...

İHRACAT

Araştırmanın ortaya koyduğu ve altı çizilmesi gereken en önemli konulardan biri, hiç kuşkusuz Türkiye'nin ihracat vizyonu ve bu vizyonun İstanbul ile kaçınılmaz bağıdır. Araştırma bize şunu açıkça göstermektedir ki; İstanbul sanayisinin ve sanayicisinin, geleceğe yürürken yeni bir stratejiye ihtiyacı vardır.

Bugün ihracat, hepimizin bildiği gibi Türkiye'nin gelecek hedefleri açısından son derece hayati bir önem arz etmektedir. Türkiye'nin ihracatının toplam GSMH'deki oranı yıllar içerisinde artmaktadır.

Bu artış özellikle 2001 yılı sonrasında Türkiye'nin ihracata dayalı büyüme eğilimine girdiğinin bir kanıtıdır.

Bu anlamda Türkiye'yi 2023 yılında 500 milyar dolarlık bir ihracata ulaştırmak hedefi önemlidir. Bununla birlikte bu hedef doğrultusunda şehir bazında bir görev dağılımı henüz yapılmamıştır.

Şimdi açıklayacağımız rakamlar göstermektedir ki İstanbul Türkiye'nin ihracatında çok önemli ve lider bir role sahiptir. İstanbul'un ihracatının hemen hemen tamamı sanayi mamullerinden oluşmaktadır. 2004 yılında İstanbul Türkiye ihracatının yüzde 42,6'sını yaparken bu oran son yıllarda 37,5'a inmiştir. Bu da yaklaşık 5 puanlık bir azalış anlamında gelmektedir. Önümüzdeki on yılda da benzeri bir 5 puanlık düşüşün devam edeceği düşünülürse oranın yüzde 32,5'a düşeceği varsayılabilir.

Toplam Türkiye'nin ihracatı 2023 yılında 500 milyar dolar olacağı varsayıldığında bunun yüzde 32,5 kısmı 162,5 milyar dolar etmektedir. İstanbul'un uzun yıllardır toplam ihracat içindeki sanayi ürünlerinin oranı olan yüzde 98'i gelecek yıllarda da koruyacağı düşünülürse; en muhafazakar yaklaşımla İstanbul'un 2023 yılında 160 milyar dolar ihracat yapması öngörülmektedir. Yani İstanbul'un 2014 yılında 60 milyar dolara yaklaşan ihracatının 10 yıl içerisinde 2.7 katına çıkarılması gerekmektedir!

Sonuç olarak İstanbul Sanayi Stratejileri hazırlanırken İstanbul'un, 2023 yılında Türkiye'nin yapmayı hedeflediği ihracatın 160 milyar dolarlık kısmını kendisine hedef olarak seçmesi görüşü öne çıkmaktadır.

İstanbul Sanayi için hedef analizi sonrası yapılan yüz yüze mülakat ve odak grup toplantılarında 160 milyar dolarlık hedefin oldukça iddialı bir hedef olmasına rağmen uygun şartların yerine getirilmesi sayesinde ulaşılabilir bir hedef olacağı kabul görmüştür.

Burada bir hususa özellikle dikkatinizi çekmek istiyorum: O da ileri teknoloji barındıran, yüksek katma değerli üretimin önemidir. İstanbul'un sadece mevcut ihracat kapasitesi artırılarak on yıl içinde 160 milyar dolar ihracata çıkması mümkün değildir. O nedenle, hızlı bir şekilde yüksek katma değerli ve yüksek teknolojlili üretimin ihracat içindeki payının artırılması kaçınılmazdır.

Grafikte de görüldüğü gibi, Türkiye'de kısa sürede yüksek teknolojiye dayalı ihracatı artıracak tek altyapı İstanbul'dadır. Bugün Türkiye'nin toplam ihracatının yüzde 40'a yakını yapan İstanbul, ülkemizin yüksek teknolojlili ürün ihracatının ise yüzde 67,2'sini gerçekleştirmektedir. Öte yandan İstanbul orta-yüksek teknolojlili ürün ihracatında da yüzde 50'nin üzerinde bir paya sahip.

Konuşmamın başında da belirttiğim gibi, Türkiye'nin büyük oranda ihracatının yapıldığı İstanbul'un stratejileri düşünülmeden bu hedefin hayata geçmesi doğal olarak mümkün olmayacaktır. Yani İstanbul'un özellikle ihracat yapabilen sanayi oyuncularının ortamları iyileştirilmeden, gerekli kapasite artışları için altyapı sağlanmadan ve başta kalifiye işgücü olmak üzere, enerji, hammadde gibi temel girdilerin güvenliği sağlanmadan Türkiye'nin 500 Milyar Dolar ihracat hedefine ulaşması mümkün olmayacaktır.

ELMAS ANALİZİ

Değerli Medya Mensupları

Bu hedefe ulaşılabilmesi için, İstanbul sanayisi sadece Türkiye ölçeğinde değil, dünya çapında yüksek rekabet gücüne sahip bir kent haline getirilmelidir. Oysa araştırmamızın bize sunduğu en önemli veri, İstanbul sanayisinin bundan henüz uzak olduğu gerçeğidir. Bunu, dünyaca ünlü işletme yönetimi gurusu Michael Porter'ın rekabetçilik seviyesini saptamak üzere geliştirdiği Elmas Modeli ile yorulmadığımızda açıkça görüyoruz.

Ekrandaki şekilden de anlaşılabilceği gibi, elmas modelindeki değişkenlerin her biri üç kategoride (düşük, orta ve yüksek) değerlendirilmiştir.

Yapılan analizlerde İstanbul Sanayi Sektörü “orta derecede rekabetçi” bulunmuştur. İstanbul Sanayi'nin orta seviyede rekabetçi bulunması, şehrin geleceğinde sanayinin şimdiye kadar olduğu gibi önemli bir seviyede olup olmayacağı hakkında bir belirsizliğin oluştuğunu göstermektedir.

Eğer Yerel Yönetimlerin sanayiye şehirden çıkarma yolunda uygulamaları ve Merkezi devletin İstanbul Sanayii'ne teşvik vermeme uygulamaları devam ederse; bu süreç içerisinde İstanbul Sanayi firmaları da kurumsallaşma, Ar-Ge altyapısı gibi alanlarda kendilerini yeterince geliştiremezlerse, küresel rekabet yarışında geri kalmaları maalesef kaçınılmaz olacaktır.

Bu tabloda önemli gördüğüm bazı hususlara dikkat çekerek bu bölümle ilgili düşüncelerimi sonuçlandırarak olursam, İstanbul ile sanayinin olumlu ve istenilen seviyede olmayan yönlerine baktığımızda;

İstanbul ve Sanayinin Rekabetteki Yüksek Yönleri:

Yüksek teknoloji ürün üretimi altyapısı
Sanayici girişimcilerin varlığı
50 Üniversite
Tedarik zincirinin gelişmişliği
Dış pazar
İç pazar
Tüketicinin bilinç seviyesi
Coğrafi yoğunlaşma
Firmaların üretim yapıları
Yabancı sermayeli firmaların varlığı
Coğrafi Konum

İstanbul ve Sanayinin Rekabetteki Orta-Düşük Yönleri:

Sanayi Yerleşimi
Üniversite-Sanayi İşbirliği
Mezunların sanayiye yönelmesi
AR-GE
Hammadde ve yarı mamul tedariki
Lojistik altyapı
Finansa erişim
Teşvikler
Yerel yönetimler
Markalaşma
Firmaların kurumsallaşma seviyeleri

Olduğu ortaya çıkmaktadır.

18 BAŞLIK

Değerli Medya Mensupları,

Biraz önce de kısaca değindim gibi bu çalıőma; sadece mevcut durumu ortaya koyan bir analizi içermemektedir. İstanbul'un gelecek vizyonu için nelerin yapılması gerektiği de; hem temel stratejiler bağlamında ve hem de bu stratejilere bağlı yapılması gereken eylemlerle de tanımlanmıştır.

Bu belge kapsamında, İstanbul'u yüksek rekabetçi bir kent seviyesine, 2023 İhracat hedeflerine ulaştırmak için 18 strateji başlığı altında 46 strateji ve 85 eylem planı tanımlanmıştır.

Şimdi bu 18 strateji başlığına kısaca değinmek istiyorum:

1'nci strateji başlığımız: İstanbul Sanayi Sektöründe Yer Alan İnsan Kaynakları Seviyesinin Geliştirilmesidir.

Ekranda görüldüğü gibi sanayiciler, İstanbul'da sektörlerinin ihtiyacı olan nitelikli insan kaynağını bulma düzeylerini yüzde 23 olarak veriyor. Yani en düşük düzey. Oysa her yıl İstanbul'daki 50'ye yakın üniversiteden mezun olan on binlerce öğrenci var. Bu öğrencilerin sanayi sektörleri yerine başka sektörleri tercih ediyor olması, İstanbul Sanayisinin önlem alması gereken bir sorun olarak görülmektedir. Yani yeterli kalifiye işgücü İstanbul'da büyük oranda bulunmakla birlikte bunların sanayiye tercih etmemeleri sanayi sektöründe hissedilen kalifiye eleman ihtiyacının ana sebeplerinden biri olarak değerlendirilmeli ve bu konuda tüm paydaşların önlem almaları gerekmektedir.

2'nci strateji başlığımız: İstanbul Sanayi Sektörünün Sahip Olduğu Ar-Ge Kabiliyetinin Geliştirilmesi konusudur.

İstanbul, araştırma ve geliştirme (AR-GE) faaliyetlerinde Türkiye'nin lider şehridir. Tablo ve grafiklerde görüleceği üzere Türkiye'de yapılan patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tescillerinin ortalama yarısı İstanbul'da yapılmaktadır.

Ar-Ge faaliyetlerini ölçmenin en açık yolu olan patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım sayılarına baktığımızda yıllar içerisinde İstanbul'daki değerlerin anlamlı bir oranı kapsadığı görülmektedir. Özellikle patent tescil sayıları İstanbul'da Ar-Ge sisteminin kurulu olduğunu ve çıktı üretir durumda bulunduğunu göstermektedir

3'ncü strateji başlığımız: İstanbul Üniversiteleri ve Sanayi Arasındaki İşbirliğinin Geliştirilmesidir.

İstanbul'da sayıları 50'yi bulan üniversitenin olması Sanayi Sektörü için büyük avantajdır. Bununla birlikte üniversiteler ile sanayi kuruluşları arasındaki işbirliği, İSO olarak yedi üniversiteyle birlikte bir sanayi platformu kurmuş olmamıza rağmen henüz istenilen seviyenin çok altındadır. Bu araştırma kapsamında İstanbul Sanayi firmalarının üniversiteler ve diğer araştırma kurumları ile birlikte proje geliştirme düzeyi analiz edilmiştir. Firmaların yüzde 62 gibi önemli bir kısmı Üniversiteler ve diğer araştırma kurumları ile proje geliştirme seviyelerini düşük olarak değerlendirmişlerdir.

4'üncü strateji başlığımız: İstanbul'da Sanayi Yerleşiminin, Türkiye ve İstanbul'un 2023 Hedefleri ile Uyumlu Hale Getirilmesi başlığıdır.

Az önce de vurguladığım gibi, İstanbul'da üretim yapan sanayicilerin en önemli sorunlarından birisi de üretim yerlerine ilişkin oluşan belirsizliktir. Bu durum yeni yatırımları da engellediği için firmaların rekabetçiliğini negatif yönde etkilemektedir. Firmalara yeni üretim alanı gösterilse bile benzeri bir taşınmaya zorlama durumunun bir kaç yıl içerisinde yeniden oluşması korkusu oluşmuştur.

5'nci strateji başlığımız: İstanbul Sanayi Sektöründe İnovasyon Altyapısı ve Bilincinin Geliştirilmesi konusudur.

İstanbul'un bir yaşama kültürü olarak inovasyon yapmaya yönelmesi ile ilgili altyapı kurulmalıdır. Sanayi Sektöründe yer alan insanlar, farklı boyutta inovasyon yapmayı günlük hayatlarının bir parçası olarak görme alışkanlığı geliştirmelidir. Yerli firmalara ek olarak yabancı firmaların Türkiye'yi üretim üssü olarak seçmelerinin, inovasyon için ürün ve üretim bazlı stratejilere öncelik verilerek sanayi firmalarının daha yüksek kar marjı elde eder hale gelmelerinin önü açılmalıdır.

6'ncı strateji başlığımız: İstanbul Sanayi Firmalarında Fikri Mülkiyetin Elde Edilmesi ve Korunmasının Sağlanması Bilincinin Geliştirilmesi ve hukuku sistemim oluşturulması bir diğer strateji başlığıdır.

7'nci strateji başlığımız: İstanbul'da Yer Alan Sektörler Arasındaki İşbirliğinin Geliştirilmesidir.

İstanbul'da birçok gelişmiş sanayi ve hizmet sektörünün yer alması sebebi ile bu sektörler arasında oluşturulacak işbirlikleriyle kazan-kazan modellerinin kurulması ve güçlendirilmesi noktasına yoğunlaşılmalıdır.

8'nci strateji başlığımız: İstanbul Sanayi Sektörü için en uygun Lojistik Altyapısının Kurulması konusudur.

İstanbul, biraz önce de ifade ettiğim gibi, AB gibi dünyanın en büyük pazarının yanı başında olmasına ek olarak hızla gelişen Ortadoğu, Kafkaslar, Orta Asya ve Kuzey Afrika gibi coğrafyaların merkezinde olması itibarı ile önemli bir jeostratejik avantaja sahiptir. Bu konum, gelişen pazarlara yakın olmanın avantajlarını da sektöre sağlamaktadır. Bu bağlamda İstanbul sanayi firmalarının ihracat bölümleri personelinin ihracat lojistiği konusunda eğitilmesi gerekmektedir. Yine İstanbul'da yer alan sanayi kuruluşlarının lojistik maliyetlerini en aza indirecek altyapı oluşturulmalıdır. Bu da kara, deniz, demiryolu ve havayolu ile tam entegre edilmiş bir lojistik anlayışından geçmektedir.

9'ncü strateji başlığımız: İstanbul Sanayi Firmalarının Markalaşma Kabiliyetlerinin Geliştirilmesidir.

Araştırmanın ortaya çıkardığı verilerin grafiklerinde de görebileceğiniz gibi İstanbul sanayisinin ulusal anlamda marka olarak benimsenmesi biraz yüksek olsa da uluslararası marka olarak henüz düşük düzeyde önemseniyor. İstanbul Sanayi'nin henüz küresel bilinirliği olan marka sayısı oldukça azdır. Küresel pazarda bilinen bir marka olmak, daha yüksek kar marjı elde etmek açısından önemlidir. Firmaların bu konudaki bilinç seviyesi yükselmiştir ve bu hedefe ulaşmak için ferdi stratejiler

üretilmektedir. Bu konuda kamu destekleri de verilmeye başlanmıştır; bununla birlikte Sanayi Sektörü, bu destekleri genelde yetersiz olarak görmektedir.

10'ncu strateji başlığımız: İstanbul'da Yer Alan Sanayi Kümelenmelerinin Geliştirilmesidir.

İstanbul'da bulunan sanayi sektörlerinin kümelenme yapılarının oldukça gelişmiş olduğu gözlenmektedir. Yıllar içerisinde doğal olarak gelişen sanayi sektörleri tarihsel olarak İstanbul'un belli bölgelerinde yoğunlaşmışlardır. Bu yapı, sektörlerin daha verimli ve etkin çalışmasını sağlamaktadır. Tabloda görüleceği üzere İstanbul'da sanayinin birçok sektöründe gelişmiş kümelenmeler mevcuttur. Bunların bir kısmı literatürde düşük teknoloji sektörleri olarak geçse de tabloda da görebileceğiniz gibi, İstanbul'un artık orta ve yüksek teknoloji sektör kümelenmelerine de sahip olduğu görülmektedir.

11'nci strateji başlığımız: Kamu Kurumlarının İstanbul Sanayi Hakkında Yeterince Bilgilendirilmesi konusudur.

İstanbul sanayinin birçok paydaşı vardır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden Maliye'ye, Ekonomi Bakanlığı'ndan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na kadar... Tüm bu kurumlar ile periyodik görüşmeler gerçekleştirilmeli ve karşılıklı bilgilendirmeler aksatılmadan yapılmalıdır.

12'nci strateji başlığımız: İstanbul Sanayinde Yer Alan STK'lar Arasında Yakın İşbirliğinin Sağlanması başlığıdır.

İstanbul Sanayi Sektörleri çatısı altında çalışmakta olan STK'ların varlığı güçlendirilmelidir. Yanı sıra bu sektörel

dernekler arasında periyodik buluşmalar yapılmalıdır. Bu STK'ların uluslararası ağlarda yer alması sağlanmalıdır.

13'ncü strateji başlığımız: İstanbul Sanayi Sektörü Firmalarının Kurumsallaşma Düzeyinin Artırılmasıdır.

İstanbul Sanayinde yer alan firmaların kurumsallaşma seviyeleri geliştirilmelidir. Başta biz İstanbul Sanayi Odası olarak üyelerimize kurumsallaşma konusunda eğitimlerin verilmesini temel amacımız olarak belirlemiş bulunuyoruz. Üyelerimizin kurumsallaşma konusunda ihtiyaçlarını karşılamak üzere bir danışmanlık havuzu oluşturmak da hedeflerimiz arasındadır.

14'ncü strateji başlığımız: İstanbul'da Sanayi Üretimi Yapan Firmaların Tasarım Kabiliyetlerinin Geliştirilmesi konusudur.

İstanbul Sanayisinin tasarım kabiliyeti geliştirilmelidir. İstanbul sanayi firmalarının üniversitelerin tasarım bölümleriyle işbirlikleri artırılmalıdır.

15'nci strateji başlığımız; en önemli konulardan birisi olarak gördüğümüz, İstanbul Sanayi Sektörü Firmalarının Uygun Finansmana Ulaşımının Kolaylaştırılmasıdır.

Türkiye'de tasarruf oranı düşüktür. Dolayısıyla bankalar vasıtası ile sağlanabilecek sanayi finansmanı gelişmiş ekonomilere göre daha sınırlıdır. Doğal olarak bu durum sanayicilerin borçlanmasını pahalılaştırmaktadır. Bu durum kredi kullanmada ipotek ve benzeri ek maliyetleri de beraberinde getirmektedir

Her ortamda dile getirdiğimiz gibi, sanayici karının neredeyse yarısını finansman maliyetine harcamaktadır.

Zaten araştırmanın sonuçlarından da bunu açıkça görüyoruz. İstanbul firmalarının ihtiyaç duydukları finansal kaynakları elde etme kolaylığı analiz edildiğinde firmaların sadece yüzde 12'si finans kaynaklarına ulaşım imkanlarının yüksek olduğunu ifade ederken geri kalan yüzde 88'lik grup düşük veya orta düzeyde finansa erişim imkanına sahip olduğunu ifade etmiştir.

16'ncı strateji başlığımız: İstanbul Sanayinde Üretimde Yeni Teknolojilerin Kullanım Seviyesinin Artırılmasıdır.

İstanbul sanayi firmaları yüksek teknoloji ile üretim yapmak için bilinçlendirilmelidirler. Üretimdeki en son gelişmeler periyodik eğitimlerle anlatılmalıdır. Yüksek teknoloji ile üretim yapabilmeleri için teşvikler sağlanmalıdır. Üretimde teknolojik yeniliklerden faydalanmak isteyen sanayi firmalarına devlet destekleri artırılmalıdır.

17'nci strateji başlığımız: Çevreye Duyarlı Üretim Yapma Bilincinin Bütün İstanbul Sanayinin Doğal Bir Özelliği Haline Gelmesi konusudur.

Bünyesinde çevre şubasını kuran ilk sanayi odası olarak bu konuda hassasiyetimizi daha fazla açıklamaya gerek duymuyorum. Bu alanda kolektif bir çaba daha fazla sergilenmelidir. Bu bağlamda İstanbul Sanayi Kuruluşlarının çevre duyarlılık bilinci daha da artırılmalıdır. Çevrelerinden geribildirim alarak kanuni şartlara ek olarak kendilerini geliştirmeleri teşvik edilmelidir. Su kullanımı bilincinin geliştirilmesi amacı ile eğitimler verilmelidir. Sanayi atığının en aza indirilmesi ve ortaya çıkan atığın değerlendirilmesine ilişkin eğitimler, sanayi kuruluşlarının ilgili yöneticilerine verilmelidir.

Son başlığımız olan 18'nci strateji başlığımız: İstanbul Sanayi Sektöründen Yükselen Başarılı Küresel Firmaların Artırılmasıdır.

İstanbul'dan çok sayıda küresel firma çıkması sağlanmalıdır. İstanbul merkezli dünyada bilinen sanayi firmalarının tecrübelerinin paylaşıldığı, sanayicileri kapsayan birliktelikler artırılmalıdır.

Medyamızın Saygıdeğer Mensupları

İstanbul Sanayi Odası olarak, "İstanbul Sanayi Strateji Belgesi"nin belirttiğim başlıklar altında ele alınmasını istiyoruz. "İstanbul Sanayi Strateji Belgesi"ni, özgür ve hepimizin katılımına açık bir tartışma ortamına; bilimsel bir katkı, akademik bir veri oluşturması amacıyla hazırladık.

İşte bu noktada bir hususa dikkat çekecek olursak; buna benzer orta ve uzun vadeli strateji belgelerinin olmayışı, şehir plancıları, sanayiciler ve yabancı yatırımcılar için önemli bir eksiklik olagelmıştır.

Her ne kadar İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İstanbul Kalkınma Ajansı'nın İstanbul Sanayisi ile ilgili planları olsa da, bu planlarda, İstanbul Sanayisinin katkısı ve önemi yeterince dikkate alınmamıştır. Dolayısı ile hazırlanan bu strateji belgesi bir nevi işin içinde olan uzun yıllardır İstanbul'da sanayicilik yapan ve Türkiye'nin en önemli ihracat üssü olan İstanbul Sanayicilerinin üzerinde uzlaştıkları bir metin olması açısından önemlidir. Çünkü üzerinde uzlaşılan bu metnin hayata geçirilme imkânı oldukça yüksektir.

Sözlerimi burada noktalarken; bugün sizlerle paylaştığımız İstanbul Sanayi Strateji Belgesi'nin İstanbul'un küresel platformda rekabet üstünlüğü kazanması yolunda yüksek teknolojiden istifade edecek şekilde atılacak adımlara rehber olmasını dilerken, bu önemli belgeyi kamuoyu ile paylaşmak üzere aramızda bulduğunuz için hepinize tekrar teşekkür ediyor, saygı ve sevgilerimi sunuyorum...